

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14036

Tarih : 23.09.2025

10/3152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'nin yakın tarihinde yaşanan ağır hak ihlalleri toplumsal hafızada derin yaralar açmıştır. Özellikle Şırnak'ta ilan edilen sokağa çıkma yasakları, sivillerin yaşam hakkını ortadan kaldıran, katliama varan en ağır uygulamalardan biri olmuştur. Bu bağlamda Cizre'de yaşanan 4-12 Eylül 2015 süreci, yüzleşilmesi gereken en çarpıcı örneklerden biridir.

Birlikte yaşamın ve toplumsal barışın ön koşullarından biri; geçmişle yüzleşmektir. Bu yüzleşme yalnızca geçmişin karanlık sayfalarını aydınlatmak için değil, benzer acıların tekrar yaşanmaması için de zorunludur. Bu sorumluluk hem devletin hem de toplumun adalet ve hakikat arayışıyla hareket etmesini gerektirmektedir.

Bu nedenle 4-12 Eylül 2015 tarihlerinde yaşanan tüm hak ihlallerinin eksiksiz biçimde tespit edilmesi, tüm belge ve bilgilerin toplanması, tanıkların dinlenmesi; ölümlere ve yaralanmalara sebebiyet veren faillerin ile ihmali bulunan kamu görevlilerinin açığa çıkarılarak yargı önüne çıkarılması zorunludur. Hak ihlallerine maruz kalanların ve toplumun hakikat ile adalet talebinin karşılanabilmesi, sorumluların hesap vermesi ve benzer katliamların bir daha yaşanmaması için Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılması ve bir Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

22/09/2025.

Mehmet Zeki İRMEZ
Şırnak Milletvekili

GEREKÇE ÖZETİ

Türkiye'nin yakın tarihinde yaşanan ağır hak ihlalleri, toplumsal barışı engelleyen derin yaralar bırakmıştır. Özellikle 4-12 Eylül 2015 tarihleri arasında Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağı sırasında sivillerin yaşam hakkının ortadan kaldırılması, Kürt halkına yaşattıkları itibariyle geçmişle yüzleşmenin ertelenemez bir toplumsal ve siyasal sorumluluk olduğunu göstermektedir

Bu ve benzeri katliamların ve katliam girişimlerinin aydınlatılmaması, hem mağdurların adalet arayışını yanıtsız bırakmakta hem de yeni acıların tekrarına zemin hazırlamaktadır.

Geçmişle yüzleşme yalnızca geçmişin karanlık sayfalarını açığa çıkarmak için değil, geleceğin demokratik ve barışçıl toplumunu kurmak için de zorunludur. Bu bağlamda, Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağında “suç işleyen” faillerin ve ihmali bulunan kamu görevlilerinin yargı önüne çıkarılması, mağdurların hakikat ve adalet taleplerinin karşılanması, cezasızlık politikasının sona erdirilmesi gerekmektedir. Bu hem demokratik hukuk devletinin gereği hem de toplumsal barışın inşası için temel koşuldur.

Bugün, “Barış ve Demokratik Toplum Çağrısı” ile Türkiye’de başlayan süreç; geçmişteki acılarla yüzleşmenin ve hakikatin ortaya çıkarılmasının aciliyetini ve önemini daha da artırmaktadır. Demokratik siyaset zemininde, çözüm iradesinin büyütülmeye çalışıldığı bu sürecin yalnızca siyasal değil, aynı zamanda toplumsal bir yüzleşme ve adalet arayışı olduğu açıkça ortadır. Geçmişte yaşanan ihlallerin aydınlatılması, sürecin güven ve samimiyetle ilerleyebilmesi için zorunlu bir adım olarak görülmelidir.

Belirtilen nedenlerle, 4-12 Eylül 2015’te Cizre’de sokağa çıkma yasağı sürecinde yaşanan hak ihlallerinin tüm boyutlarıyla araştırılması, sorumluların hesap vermesinin sağlanması ve benzer acıların tekrarını önleyecek mekanizmaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılması toplumsal barışın, demokratikleşmenin ve geleceğe güvenle bakmanın ön koşulu olarak değerlendirilmelidir.

GEREKÇE

Şırnak'ın Cizre ilçesinde 4 Eylül – 12 Eylül 2015 tarihleri arasında Şırnak Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edilmiş, farklı güvenlik birimlerinin, özel timlerin yer aldığı “güvenlik güçleri” ilçe merkezinde operasyonlar düzenlemiştir. Giriş ve çıkışların engellendiği Cizre’de halkın elektrik, su ve internet gibi temel ihtiyaçları erişime kapatılmıştır. Polis noktalarından açılan ateş sonucu yaralananlara, sağlık personelleri tarafından müdahale edilmesine bizzat “güvenlik güçlerince” engel olunmuştur.

Yaşanan hak ihlallerini tespit etmek ve raporlamak için ilçeye hareket eden sivil toplum örgütleri ve hak temelli çalışma yürüten kurumlar ise yasak boyunca Cizre’ye alınmamış, girişleri engellenmiştir.

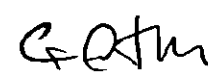
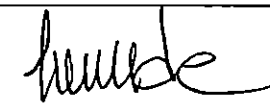
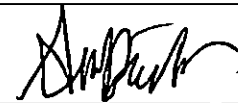
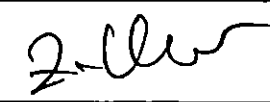
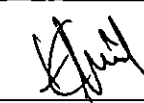
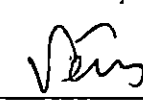
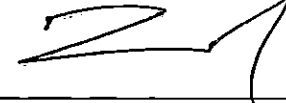
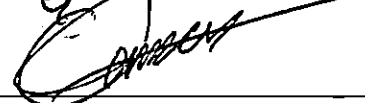
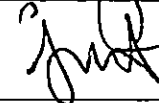
Yasak sonrasındaki incelemeler ve ortaya çıkan raporlarda sıklıkla değinilen hususların başında; güvenlik güçlerinin hedef gözeterek sivil yurttaşlara ateş açtığı, vurulan yurttaşlara müdahale için gelen sağlık ekiplerinin engellendiği, yaralı yurttaşların sağlık kuruluşlarına ulaşımının engellendiği, birçok yaralının tedavi olamamaktan dolayı yaşamını yitirdiği, hayatını kaybedenlerin defin işlemlerinin engellendiği yönündedir. Yine raporlarda, özellikle operasyonların yoğunlaştığı Cudi, Nur ve Yafes Mahalleleri’nde elektrik ve suyun günlerce kesildiği, internet ve telefon kullanımının engellendiği ve bu mahallerdeki yurttaşların 112 Acil Servisine yönelik yardım taleplerinin cevapsız bırakıldığı altı çizilmiştir. Sekiz gün devam eden sokağa çıkma yasağında yapılabilen tespitlere göre yedisi çocuk olmak üzere toplam 22 kişi yaşamını yitirmiştir.

Yaşamını yitirenlerin isimleri şu şekildedir: Muhammed Tahir Yaramış (35 Günlük), Cemile Çağırğa (10), Selman Açar (10), Bünyamin İrci (14), Mehmet Sait Nayici (16), Özgür Taşkın (18), Osman Çağlı (18), Zeynep Taşkın (19), Sait Çağdavul (21), Mehmet Emin Levent (29), Maşallah Edin (35), Mülkiye Geçgel (48), Bahattin Sevinik (50), Suphi Sarak (50), Meryem Süne (53), Eşref Edin (56), Mehmet Dökmen (71), Şahin Açık (74), Mehmet Erdoğan (75), Hacı Ata Borçin (75), Gadban Bülbül (78), İbrahim Çiçek (79).

Bu süreçte, Cizre’nin Cudi Mahallesi’nde evinin önünde kolluğun ateş açması sonucu yaşamını yitiren on yaşındaki Cemile Çağırğa’nın defnedilmesine dahi izin verilmemiştir. Çağırğa’nın ölü bedeni iki gün boyunca buzdolabında saklanmıştır. Çağırğa’nın ölümüne ilişkin açılan soruşturmada, faillerin tespit edilemediği ileri sürülerek “Daimî Arama Kararı” verilmiştir. Yaşanan ölümlere ilişkin farklı güvenlik birimlerinin, özel timlerin iş

birliğindeki koordineli operasyonlarda, siyasi iktidarın desteğini sırtında hissededen “güvenlik güçleri” hakkında açık kanıtlar ve tanık ifadelerine rağmen ya “takipsizlik” kararı verilmiş ya da dosyalar sürüncemede bırakılmıştır. İnkâr stratejisinin parçası olarak kasti aldırılmazlık ve devlet politikasına dönüşmüş olan cezasızlık politikası ile failler korunmuştur.

Cizre’de yaşanan katliamın insanlık suçu olduğu ve zamanaşımına uğramayacağı unutulmamalıdır. Sebepleri, sonuçları ve failleri bakımından hala aydınlatıl(a)mamış, yüzleşil(e)memiş olan bu katliamın failleri ve ihmali olan kamu görevlileri açığa çıkartılıp yargılanmadan mağdurların acıları dinmeyecektir. Katliamın araştırılması, hesabının sorulması, yaraların sarılması ve benzer katliam ve hak ihlallerinin bir daha yaşanmaması için önleyici mekanizmalar geliştirilmediğisürece, demokratik gelecek ve toplumsal barış da mümkün olmayacaktır. Bu nedenlerle bir Meclis Araştırması açılması ve bir Araştırma Komisyonu kurulması elzemdir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	